

hin Lov er given, er Ret til at sælge til Eien- dom, hvilken ikke vedkommer Retten til at forpagte paa 50 Aar, som er noget ganske Andet. Loven af 1854 gav Lehnbesidderne Ret til, saalænge Godset er fæstet ud, at sælge uden Bevilling til Fæsteren og med dennes Samtykke til hans Arvinger samt ved Fæst- ledighed til hans Arvinger, men vil han sælge til Andre, skal han have Bevilling dertil. At man i 1854 har strakt sig saa langt overfor Lehnbesidderen, for at fremme Selveiendom ved frivillige Salg, kan imidlertid efter min For- mening paa ingen Maade berettigede Admini- strationen til at give ham en anden Ret, som denne Lov slet ikke omtaler, og som han ifølge en Forordning, der, som given af den absolute Konge, er en Lov, ikke har; det gaar ikke an, at Justitsministeren ved en Resolution giver en saadan Ret. Vi kunne ikke gøre det Døde, der er sleet, godt igjen; det er desværre sleet, og vi ere idetmindste hertilands ikke komne saa vidt, at vi kunne gjøre det om. Det er maaffee rigtigt, at vi ikke ere komne saa vidt, skjøndt jeg ikke skulde finde det forunderligt, om man kunde hæve, hvad der er sleet paa en lovstridig Maade, eller gjøre det om. Hvad jeg foreslaaer her, er imidlertid kun, at Lehn- besidderne for Fremtiden ikke skulle have den Tilladelse, de ikke nogensteds ved Lov have faaet, men som kun er bleven taalt af Justitsministeriet som Lehncontrol, uagtet det som Administration ikke kunde give den, naar den ikke allerede var given ved Forordn. 15. Juni 1792 § 11. Dette til Forklaring af, hvorfor jeg foreslaaer, at den omhandlede Be- rettigelse skal bortfalde for Fremtiden. Gaae vi videre og ophæve Retten i det Hele, falder na- turligvis denne Paragraph bort, men tildeels af de Grunde, som den høitagtede Indenrigs- minister nævnde under den foregaaende Sags Behandling, har jeg troet, at, naar Bestem- melsen blev saaledes rettet, som Regjeringen har foreslaaet, var det, maaffee, ikke strengt uødvendigt at have den her i Almindelighed. Overfor dem, som hidtil ikke have haft denne Ret ved Lov, finder jeg det derimod i sin Orden, at man siger: Nu taales det ikke længere, at der paa den Maade, som hidtil, gives dem en Ret, Lovgivningen ikke har givet dem. —

§ 6 tilfigter at borttage den Afgang, som Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissbesiddere have til ved Fæstledighed at kunne faae jærlig Bevilling, til at sælge deres Fæstesteder til Andre end til Fæstere og deres Børn; jeg foreslaaer, at denne Bevillingsret hos Mini- steriet falder bort. Det er heelt igjennem Fæstevæsenets Grundbetragtning, at Fæstterne og deres nærmeste Slægt først og fremmest bør komme i Betragtning i saa Henseende, men at de, hvis Styrelsesret, hvis Raadighed kun er begrændset ved den almindelige Lov- givning og altsaa ikke tillige gjennem Lehn- controlen, ogsaa kunne sælge til Fremmede, har jeg ikke troet paa den Maade at kunne forbyde; der er en senere Paragraph, gjæn- nem hvilken jeg troer, at der kan gøres Noget, hvorved man kan komme ud derover. Ingen, der kender den Aand, som gaar igjennem hele den ældre Fæstelovgivning, vil imidlertid nægte, at Brugerne af Lehn, Stam- huses og Fideicommissers Fæstegods heelt igjæn- nem traditionelt have været betragtede som staaende mere fordeelagtigt, mere hjemlede det almindelige Hensyn til dem og deres Familier end de frie Godsets. Derfor finder jeg, at det er det Naturligste, at man nu, da det i flere Aar har vist sig, at Traditionerne mere og mere ere satte tilside, uagtet de i mange Aar have været ligesaa hellige som Lovbestem- melser, slaar Traditionerne fast som Lov, saa- længe man holder saa meget af at beholde dette Fæstevæsen, som man gjør. Jeg har erfaret, at allerede Nogle have faaet Bevilling til at sælge ogsaa til Fremmede, og jeg mener, at den Ret, der er given dem ved saadan Be- villing, kan opretholdes til 1ste Januar 1875. Man kunde vistnok hæve den strax, men jeg har, som jeg sagde, da jeg indbragte Lovfor- slaget; søgt at gaae lempeligt tilværks ved mine Forslag, og derfor troer jeg, at disse Bevillin- ger kunne respecteres indtil 1ste Januar 1875. § 7 tilfigter at hæve den Afgang, der i Loven af 19de Februar 1861 § 2 er given dem, som have afhændet mindst 9 Gaarde til Fæ- sterne og deres Efterlade, til at udtage den 10de Gaard til fri Raadighed. Der er ikke mange af de nyere Bestemmelser, som have sat mere ondt Blod i Fæstebondestanden